

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petrostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovodijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 25.

Sila zoper silo.

Za včerajšnji dan je bil sklican ogrski državni zbor. Vedelo se je v naprej, da bo to začetek kritične dobe, začetek boja na življenje in na smrt med ministrskim predsednikom Tiszo in njegovo stranko in pa med združeno opozicijo in koj prvi dan je pokazal, da dobi ta boj dimenzije, o kakršnih se niti Tiszi samemu še sanjalo ni.

Tisza je bil s pomočjo svojih mameikov premenil pravilni red za poslansko zbornico. Ta prememba se je pa izvršila z nasilstvom, s teptanjem zakona. Tisza je čisto odkritosrečno pripoznal, da je bilo njegovo postopanje protizakonito, a vendar je zahteval, naj se opozicija ukloni in naj se ravna po pravilniku, ki se je uveljavil potem nasilstva.

Toda opozicija se ni vdala. Strojeno nasilstvo je združilo vse opozicijske frakcije v eno samo stranko, ki solidarno postopa proti vladi, iz vladne stranke pa je izstopila cela vrsta najuglednejših članov. Opozicija se je postavila na stališče, da ne pripozna novega pravilnega reda in da ne pusti, da bi se po njem ravnilo. Že v tem tiči povod za neštivilne konflikte, ki se izlepa ne dajo poravnati.

Tisza je dobro vedel, da vzlic novemu pravilniku s sedanjim parlamentom ne bo mogel izhajati. Premenil je pravilnik, da na ta način najprej izposluje proračunski provizorij in potem razpusti parlament. Do prave uporabe bi pravilnik prišel šele v novem parlamentu, kadar bi prišla na vrsto nagodba, novi rekrutni zakon in trgovinske pogodbe z inozemstvom. Parlamenta pa po ustavi ne more razpustiti, dokler nima proračunskega provizorija in da dobi ta provizorij, zato je sedaj sklical parlament.

Dogodki včerajšnjega dneva so pokazali, da je pot do zmage še dolga in da je jako negotovo, če bo Tisza spleh vzdržal do konca. Pripravljen je bil pač na hude viharje. Če stoji večina na stališču, da velja novi pravilnik, opozicija pa na sta-

lišču, da je novi pravilnik nezakonit in da velja samo stari pravilnik, potem so viharji neizogibni. A koj začetek je pokazal, da bo opozicija proti nasilstvu delati zopet z nasilstvom in zato smo lahko pripravljeni, da bo tekom prihodnjih dni ogrski državni zbor torišče parlamentarne revolucije, kakršne morda še ni bilo.

Dežela je že zdaj do skrajnosti razburjena. Odkar je bilo zaključeno zadnje zasedanje državnega zbora, so vladni pristajši in vladni nasprotniki na neštivilnih shodih v vseh krajih dežele razvneli politične strasti do skrajne mere. Po ogrski deželi divja vihar, kakor pred kako revolucijo; treba je le iskre in plamen udari na dan.

Dogodki prihodnjih dni znajo postati velikanskega pomena. Tisza ne misli odnehati nego pojde v boj, a tudi opozicija ne misli odnehati in sprejme ta boj. Kdo bo zmagal, tega pač nihče ne more uganiti.

Tisza je včeraj govoril o razpustu državnega zbora. Po ogrski ustavi ne more državnega zbora razpustiti, dokler nima dovoljenega proračunskega provizorija. Če bi prej razpustil državni zbor, bi kršil ustavo. V tem slučaju bi se nasprotja še poostрила, kajti tak razpust bi se mogel zgoditi samo z izrečnim privoljenjem krovnice in opozicija grozi že zdaj, da bi v tem slučaju začela tudi boj proti kroni.

Take so danes razmere. Zanimanje v nas je zanje toliko večje, ker vemo, da se gre v tem boju pravzaprav za sedanje uredbo skupne monarhije.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Mukdensko poročilo o položaju v Port Arturju.

Berlinaki »Lokalanzeiger« poroča iz Mukdena: O Port Arturju so v zadnjem času došle ugodnejše vesti. Glasom teh vesti so še vsi fori popolnoma nedotaknjeni. Mnogo imeno-

vani 203metrski grič leži med utrdbami Ancušana in Ičana in ga na zapadu flankira for Panlungšan; ako hočejo Japonci dobiti popolnoma v roke imenovani grič, morajo preje osvojiti for Panlungšan, ali pa vsaj prisiliti težke topove v tem foru, da umolknejo. Šele v tem slučaju morejo potem Japonci obstreljevati vse notranje mesto in vse pristanišče. Rusko portarturško brodogradništvo mora smatrati kot izgubljeno, ako bi ne moglo vdreti iz pristanišča, predno postirajo Japonci na osvojenem griču težkih topov. Splošno se sodi, da Port Artur spleh ne bo nikdar kapituliral, marveč da bodo posamezni fori samostojno nadaljevali obrambo.

Razna poročila o Port Arturju.

Kakor se poroča iz Londona, so vse vede vojne ladje v Port Arturju z edino izjemo oklopnice »Sebastopol« postale nesposobne za boj. Z ozirom na to so Japonci prenehali obstreljevati pristanišče in so znova pričeli bombardirati mesto. Če se sme verjeti vestem iz Tokija, so zadnje dni zažgali vojaški arsenal v mestu. Sodi se, da Japonci ne bodo ponovili splošnega napada na trdnjavo, ker hoče japonska vojaška uprava kolikor mogoče štediti s človeškim materialom. Sicer so pa Japonci itak prepričani, da mora trdnjava v najkrajšem času pasti, ako jo bodo tudi obstreljevala sama artiljerija.

Japonski viri zatrjujejo, da šteje za boj sposobna posadka v Port Arturju kvečjemu 6 do 7000 mož.

Kakor se javlja iz Petrograda, je dobila ruska vlada v ponedeljek natančno poročilo o portarturškem brodogradu. Dasi javnost še ni izvedela ničesar o vsebini tega poročila, vendar se sodi, da je položaj brodogradu v Port Arturju obupen. Splošno se misli, da je večina ladij v Port Arturju uničenih. Kar se tiče položaja v trdnjavi, se sodi, da je japonska premoč tako velika, da je iz-

ključeno, da bi mogel general Steselj zopet nazaj osvojiti 203metrski grič. Edino, kar mu še preostaja, je to, da prepreči, da bi Japonci dosegli uspehe na jugu in vzhodu trdnjave. Od izida tega artiljerijskega boja so odvisne nadaljne operacije generala Nogija.

Spopadi ob fronti.

Iz glavnega taborišča japonske armade se poroča z dne 12. t. m.: Včeraj ob 2. uri zjutraj je napadel oddelek ruske pehote Pajtaju, a je bil ob zori odbit in se je umaknil proti severu. Popoldne je odkrila ruska artiljerija, ki je bila postirana zapadno od Mampaošana, ljut ogenj na naše pozicije pri Jactanu in Taničiapuci. Istočasno so Rusi obstreljevali naše pozicije pri Pucavi. Ta bombardma je povzročil le malo škoda. Ruska konjenica je navalila na Manačej, na desnem bregu reke Hun, a se e morala umakniti proti zapadu, izgubivši nekaj svojega moštva.

Reuterjev urad poroča iz Okujevega taborišča, da Rusi neprestano streljajo s topovi in puškami na Japonce, ne da bi jih mogli zalepiti v boj.

»Morning Post« pa javlja: Japonci so desno krilo južno od reke Šaho je jelo prodirati proti severu. Sprednji voji so že dospeli v Huanšo. Zatrjuje se, da se je že vnela velika bitka.

Japonski napad na most preko reke Šaho.

»Birževija Vjedomostik« poročajo iz Mukdena: Japonci so v nedeljo hoteli snežni metej porabiti, da bi se polastili železniškega mosta preko reke Šaho. Ob 2. uri ponoči so navalili na most, a so naleteli na ljut odpor na ruski strani. Rusi so jeli streljati nanje iz težkih topov, kar je Japonce primoralo, da so se jadrno umaknili. Kanonada je trajala do 6 ure zjutraj. Izgube na ruski strani so neznatne. Japonska artiljerija je ves čas molčala.

Iz Koreje.

Po poročilih iz Londona se nahaja v bližini zaliva Posjet močna ruska armada, ki se je zlasti v zadnjem mesecu močno ojačila. Ta armada je zgradila na severnem obrežju reke Tumen silne utrdb; preko reke je napravila most, kar se je do nedavnega časa zdelo še nemogoče.

Baltiško brodogradništvo.

»Petit Parisien« pričbuje pismo, katerega je baje pisal admiral Roždestvenski nekemu petrogradskemu prijatelju. V tem pismu izjavlja admiral, da ne more stopiti z japonskim brodogradom v boj, ako mu ne pošljejo novih ladij na pomoč.

Iz Lizbone se brzojavlja, da je dospelo 21 vojnih ladij, spadajočih k baltiškemu brodogradu, v portugalsko pristanišče Mosamedes na jugozapadni afriški obali.

Ali spadajo te ladje k eskadri admiral Roždestvenskega, ali je to ladjevje tretja divizija baltiškega brodogradu?

Kapitan Klado.

Kapitan Klado je v »Rusi« pričobil nov članek, ki opozarja na potrebo, da se vse že gotove vojne ladje nemudoma odpotujejo na Daljni Vztok. V članku zagotavlja, da sta mu Skridlov in Kuropatkin naročila, ko je meseca avgusta odšel iz Vladivostoka, da naj z vsami močmi deluje na to, da se odpotuje drugo brodogradu na bojišče. Skridlov je že takrat zahteval odpotiljave vseh onih ladij, ki so sedaj šele določene za tretje brodogradu.

Po dogoditvi drž. zbora.

Dunaj, 13. decembra Klub ustavovernih veleposelstnikov je imel danes daljšo sejo, v kateri se je vsotransko razpravljalo o parlamentarnem in političnem položaju. Govorilo pa se je tudi o klubovem razmerju napram strankam nemške »Gemeinschaft«. Večina je zastopala na-

LISTEK.

Zbrani spisi Janeza Trdine.

(II. zvezek. »Bajke in povesti.« Založil Lav. Schwentner v Ljubljani.)

Sedanjí generaciji je Janez Trdina znan največ samo po imenu. V tem oziru mu ni sojena boljša usoda, kakor njegovim sodobnikom. Tudi pisateljska slava mine, tudi odlična književna dela zapadajo pozabi, naj si tega tudi ne zasluzijo. Med Trdinovimi vrstniki jih je nekaj, katerih spisi so trajne vrednosti, a vendar jih razen nekaterih specialistov skoro nihče ne pozna. V tem oziru čaka »Slovenske Matice« še važna naloga in želeli bi bilo, da se je kmalu loti.

Ko smo zaznali, da se je privatni založnik, marljivi L. Schwentner lotil izdaje zbranih Trdinovih spisov, nas je ta vest resnično oveselila. Pravzaprav smo se začudili, da smo morali toliko let čakati na to izdajo, kajti Trdina je vzor in mojster slovenskega sloga in njegovi spisi bodo služili ne samo kot čtivo, nego tudi slovenskim

pisateljem kot nekaka učna knjiga ali zbirka zgledov slovenske stilistike.

Prva knjiga Trdinovih zbranih spisov obsega pisateljeve spomine na Hrvatsko za časa Bachovega absolutizma. Trdina je ljudi in razmere verno popisal, a da zanimajo ti ljudje in razmere samo še zgodovinarje, literarne, politične in kulturne zgodovinarje, tega ni kriv pisatelj.

Če je bila prva knjiga nekam suhoparna, je pa druga, ki je izšla ravno sedaj, toliko zanimivejša. Ta knjiga obsega bajke in povesti, namreč verske bajke, stare in nove, in bajke in povesti o Gorjancih.

Kdor misli, da je Trdina zbral samo narodno blago, da je le zapisal in kvečjemu stilistično popravil, kar je slišal med narodom, ta je v zmoti. Res, da si narod pripoveduje marsikako teh bajk in da se je Trdina več ali manj držal narodne tradicije, ali vendar se mora reči, da so to samostojni spisi, za katere so le porabljeni narodni motivi, kakor je to v glasbi nekaj navadnega. Trdina je v narodni tradiciji ohranjeno blago umetniško obdelal, ne le stilistično, nego tudi po vsebini. Vaaka teh bajk in teh

pripovedi je umetniško izcelirano delo, a to delo je izvršeno tako, da napravi vedno vtis, kakor da je zgolj tako zapisano, kakor je ohranjeno med narodom.

Za tako delo je treba narodovo dušo, narodovo mišljenje in čutenje poznati prav do dna. Morda ga ni na vsem Slovenskem moža, ki bi narod tako poznal, kakor pozna Trdina Dolenjce. Kakor kak virtuozi, tako zna Trdina pisati v narodnem duhu. Psihologija dolenjskega kmeta je zanj odprta knjiga. Natančno mu je znan kmetijski horizont. Neposnemno zna v prispodobah in prilikah karakterizirati kmetijsko naziranje in z originalnimi reki stvarjati pointe. Nedo-sežno posnema kmetijski humor in kmetijsko satiro.

Kdor sam ne pozna dolenjskega kmeta stare generacije, ga lahko spozna iz Trdinovih bajk in povesti. Kaj posebno veselega seveda ne najde. Horizont našega kmeta je omejen in zaslednjega kmetu revščina, trdo delo in vera. Najinteresantnejše je še študirati, kako je kmet vzlic temu, da je bil že pred tisoč leti spreobrnjen h kristjanski veri, še dandanes samo

navidezno, samo formalno kristjan, v resnici pa je še vedno pogan. V tisoč letih ni mogla katoliška duhovščina kmetu vcepiti kristjanskega naziranja. Kar se zgodi v naturi, to je po kmetekem naziranju vse delo dobrih ali zlih duhov, ki imajo pač deznatno moč, sicer pa človeške lastnosti in slabosti. Tudi Bog ni po kmetekem naziranju nad vse človeške slabosti vzvišeno bitje. Bog stori včasih kaj napačnega, dela večkrat ljudem krivico, se kea kakega dobrega dejanja in se ne kea kakega slabega dejanja. Kmet misli, da se Boga more tudi nalagati, da Bog, kadar je dobre volje, tudi šale zbija. Prav take nazore imajo ali so imeli pogani o svojih božanstvih. Bistveno se religija našega kmeta prav nič ne razlikuje od poganstva; zunanja oblika je pač kristijanska, jedro pa ne.

Značilno je, da kmet tudi duhovniku ne zaupa. Pravzaprav se ga le boji, ker misli, da je v zvezi s deznatnimi silami. Duhovniki na pr. uče, da ni coprnice, a kmet jim ne verjame, nego misli, da coprnice obstirajo, samo duhovniki taje njih eksistenco, ker imajo z njimi tajne zveze.

Čitate Trdinove bajke nas je obšla iskrena želja, da bi »Matični« zbirki narodnih pesmi kmalu sledila zbirka narodnih pripovedk, bajk in rekov.

Bajke in povesti o Gorjancih imajo še svojo pikantno stran. V njih so namreč fotografirano natančno in s pekočim sarkazmom karakterizirani različni dolenjski graščaki in drugi dolenjski ljudje, ki so svoj čas igrali v dotičnih krajih veliko vlogo, ki pa so že davno legli k večnemu počitku.

Ne dvomimo, da bo občinstvo z veseljem seglo po tej knjigi, ki je zanimiva in v jezikovnem ter stilističnem oziru pravi vzor. X.

Pismo iz Amerike.

Lujiza Souvan.
(Dalje.)

Bližamo se Siciliji. Bregovi se bližajo drug drugemu in ožja in ožja postaja mersinska morska ožina. Skoraj bi dosegel s rokami obrežna skalovja. Potnike, ki so vneti za naravo in nje čudovitosti, ki so zavzeti za vse lepo, povsodi lahko trpe. Ljubeznosti kapitanovi se imam zahvaliti, da me je dal zbuditi ob pol

želo, da veleposestniki naj ne hodijo k sejam nemškega izvrševalnega odbora, dokler se kršeno razmerje ne pojasní. Končno pa je vendar prodrl posredovalni predlog grofa Tarlage, v katerem predlogu se priznava važnost nemške »Gemeinbürgerschaft«, ter se klubovemu načelniku naroča, naj stopi z načelniki ostalih nemških strank v dogovor, da se za bodočnost zagotovi enotno nastopanje nemških strank.

Položaj na Ogrskem.

Budapešta, 13. decembra. Po današnjih nečutenih dogodkih v parlamentu se raznašajo čudne, neverjetne vesti. Govori se n. pr., da se je vršil ministreki svet ter je grof Tisza brzojavno vprašal na Dunaj, ali sme za državljanje reda rabiti deželno brambo i. dr. Opozicija je baje pripravljena, ako bi dvor na kak način pritiskal na sedanjo parlamentarno krizo, da pošlje posebne odposlance opoziciji avstrijskega drž. zbora, da se določi skupna taktika.

Budapešta, 13. decembra. Zbornišča dvorana nudi strašno sliko. Vse je razbito in razmetano, mramorni stebri ob predsednikovi tribuni so oškropljene s krvjo, ki jo je prelila nova parlamentarna straža. Štiri stražnike je moral rešiti na postaja obvezati. Razen policijskega nadzornika Ragolyeta, ki so ga opozicijski poslanci s silo potisnili v parlament ter ga notri pretepli, tepen je bil tudi parlamentarni komisar Farkas, in sicer tako hudo, da je omedlel.

Budapešta, 13. decembra. Po 2. uri popoldne so opozicijski poslanci zapustili parlament ter šli v hotel »Hungaria«. Pred hotelom se je zbralo več tisoč oseb, ki so demonstirale za opozicijo. Mnogi so hoteli videti grofa Apponya, ki pa se ni hotel pokazati. Pač pa sta stopila na balkon poslanci Nassy in Zichy ter opozarjala množico, naj bo mirna. Grof Zichy je zaklical: »Tisza je že padel!« Množica je začela navdušeno klicati. V tem trenutku so pridrili policaji na konjih ter so z golimi sabljami mahali po množici.

Budapešta, 13. decembra. Vsem pametnim ljudem se smilijo parlamentarni stražniki, ki so imeli strogo naročilo, naj vse potrpe ter se ne smejo pod nikakimi pogoji lotiti poslancev. Velede tega so bili na svojih mestih izpostavljeni napadom od vseh strani ter so le z rokami odbijali udarce in predmete, ki so leteli na nje. Ranjenih je pet stražnikov med njimi trije težki. Takoj v začetku napada je zbežalo devet stražnikov h kvestorju ter so podali demisijske.

Budapešta, 13. decembra. Ministriki predsednik grof Tisza je izjavil v seji liberalne stranke, da je to, kar se je zgodilo napram neoboro-

ženim ljudem, grdo hudodelstvo, ki se mora tudi kaznovati kot podlo hudodelstvo. Ti ljudje so zopet pokazali, da so za vse sposobni. Narod bo pometel provokatorje današnjih groznih prizorov. Hrvatski ban grof Pejačević je izjavil, da bodo Hrvatje vsekdar storili svojo dolžnost ter prav dobro vedo, kaj jim dolžnost sedaj zapoveduje. Poudarjal je, da bodo hrvatski poslanci v tem boju skupno bojevali z ostalimi člani liberalne stranke.

Budapešta, 13. decembra. Iz liberalne stranke je baje izstopilo danes 13 poslancev. — Prihodnja seja državnega zbora je sklicana za jutri ob 10. uri popoldne. Obstrukcijski poslanci izjavljajo, da bodo pripustili otvoritev zasedanja, ako ne bo predsedoval Perczel in če ne bo v zbornici več straže, sicer pa se današnji prizori obnove še v hujšem obsegu.

Budapešta, 13. decembra. Vest o izstopu 10. poslancev iz liberalne stranke ni resnična. V seji liberalne stranke danes zvečer se je sklenilo, da se vlada ne vda opoziciji glede želje, naj bi jutranji seji ne predsedoval Perczel. Vlada je pripravljena v sili nastopiti tudi z bajoneti deželne brambe.

Reorganizacije v avstro-ogrski armadi.

Dunaj, 13. decembra. S pomočjo izkustev, ki jih je nabral avstrijski podpolkovnik pl. Čičerić v ruskem glavnem taboru, je izdelalo vojno ministarstvo obsežne spremembe v vojni organizaciji. Predvsem dobite deželni brambi artiljerijo. Za Bosno in Hercegovino se ustanovi nova gorška baterija. Bosansko-hercegovske pehotne čete, ki imajo sedaj štiri pehotne polke in en lovski bataljon, dobe štiri nove lovške bataljone ter se sploh polagoma deluje na to, da se bosansko-hercegovsko vojaštvo pomnoži od sedanjih 4500 mož v mirnem času na 12.500, in v vojnem času od sedanjih 20.000 na 46.000 mož. Nadalje se ustanovi en novi brzojavni bataljon, a pri vsaki pehotni diviziji se ustanovi brzojavna patrula. Trén se pomnoži za tri eskadrona, in sicer dve za gorske brigade v Dalmaciji.

Sodna obravnava proti morilcu ministra Pleveta.

Petrograd, 13. decembra. Danes se je začela obravnava proti imenovanemu morilcu, o katerem so inozemski listi že večkrat poročali, da se mu je posrečilo pobegniti iz ječe. Splošno je 20letni vrtnarski pomočnik Sikorski. Pred sodiščem je velika gučja. Ker se je bati demonstacij, zbrana je v bližini vojska posadka. Iz obtožnice se razvdi prava slika o sedanjem terorističnem gibanju na Ruskem. Umor ministra Pleveta se je po naročilu bojne organizacije soc.revolucijske stranke izvršil, ki se je ustanovila leta 1902. ter ima svoj centralni odbor v inozemstvu.

5 uri in mi pokazal Etno iz bližine. Kako bi mogla popisati to krasno jutro, kako sporočiti to, kar se da le čutili! Zrak je bil gorak in polumrak je še zagrinjal zemljo. Vzrok je žarel in morje se je lesketalo v tisočih bisernih biserih. Slednjič se pokaže žareča solnčna obla nad horizontom. Na zahodu pa stoji, obdan od malih in večjih gričev, ostri stožec Etna. Lahko dim se vzdiguje iz skrajnega vrha, okrog in okrog pa pokriva vrh snežena plast. In vse to oblit od žara vzhajajočega solnca! Visoko v gorah, v grapah in zasekah so ležale cele vasi, na morski obali pa se je razprostirala Katanija. Manj krasna je Reggio di Calabria na nasprotni strani, kakor sploh prekaša siciljaka obal kalabrijsko. Bližnoma se Messina in vedno bolj se oči naša pot in vedno hujše pripeka solnce. Ribiči razpno pestra jadra in beže pred »Slavonijec« v varne kotiče. Komandant pa mi zatrjuje, da mu bo v veselje, ako bomo prišli »sound und safe« iz ožine. In vendar smo vsi vtoplejeni le v čudovito lego Mesine s panoramo hribov v ozadju. Na zapadu stoji Etna in nje snežena čepica žari v solnčnem obsevu. V prista-

nišču mrgoli jadrnice in malih parnikov. Na skrajnem predgorju nad Mesino, kjer leži slikovita ribiška vas, smo se poslužili Marconijevega aparata in odposlali zadnje pozdrave. Pluli smo med Scio in Karibdo, ki jih je Homer ovekovečil v Odiseji. To sta dve velikanski ploščnati skali, ki se vzdigujejo druga blizu druge iz morja. Male, prav v laškem slogu zidane hišice, s ploščnatimi strehami, enim oknom in brez vrat, se tišče druga druge tako tesno, da obide človeka groza ob misli, da bi moral tu bivati.

Ubijala sem si glavo, kaj da je napotilo ljudi, se naseliti na tem skalovitem otoku in to na tako malem prostoru, ko se okrog in okrog razprostira ravan. In prišla sem do zaključka, da so bila tu skrivališča morskih roparjev. Saj je morska ožina bila kakor nalašč ustvarjena za posel. Tuintam skuša še sedaj poznati ta plemeniti obrt svoje kalí in male jadrnice se jako nerade bližajo siciljanski obali. Se non è vero è ben trovato!

Elegantno se obrne »Slavonijec« v polkrogu na levo in Etna nam stopi za hrbet. Kot skrbna zavetnica

Vstaja v nemški Afriki.

Berolin, 13. decembra. Misijonski nadzornik Hausleitner v Barmenu je poslal nemški vladi posredovalni predlog za sklepanje miru v vstaji v Afriki. Grof Bülow je odgovoril misijonarju, da se vlada strinja skoraj glede vseh točk njegovega predloga. Zategadelj je naročil nemškim oblastim v Afriki, naj sprejmejo ponudbo misijonarjev.

Dopisi.

S Trebelnega. (Klerikalnim klevetnikom v odgovor.) »Slov. Narod« z dne 12. oktobra t. l. je v štev. 233. prinesel dopis s Trebelnega, ki po vsej pravici žigosa trebanskega klerikalnega župana zastran njegovega oblastnega ravnanja proti našemu nadučitelju. Dober mesec dni je naš župan molčal. Šele potem se mu je posrečilo dobiti nekoga, ki je zanj šel po kostanj v žerjavico. V »Slovenec« od dne 21. novembra št. 266 je ta objavil notico: »Občinska pisarna na Trebelnem«, ki v nji na nesramen način napada našega nadučitelja. Dopisunu se zdi čisto bagatelna stvar, če je župan ob ne-navzočnosti nadučiteljevi vdrl v njegovo stanovanje ter mu tam vrnil opravo občinske pisarne. Ali je imel župan od tega pravico? Ne, pa stokrat ne! Naš nadučitelj je imel z županstvom kontrakt, glasom katerega je smel razpolagati s sobo v drugem nadstropju šolskega poslopja, v kateri je bila svoj čas občinska pisarna. Imel je pravico toliko časa razpolagati z ono sobo, dokler bi mu občina ne mogla plačevati popolne plače za orglanje. Kontrakt leta se je bil sestavil že za županovanja g. I. N., vrlega narodno-naprednega moža, ki so mu tukajšnji klerikalci tako nagajali, da je prodal svoje župostvo ter se iselil drugam. Dotični zapisnik se je glasil v preprosti stilizaciji preprostega takratnega tajnika: »Podpisani občinski odbor potrjuje, da bivšo občinsko pisarno sme imeti g. nadučitelj L. za svojo uporabo zato, ker mu g. župnik ni izplačal odmerjene vsote 200 K za orglanje, ker mu je nekaj manj izplačal. To sobo sme imeti toliko časa, dokler se mu ne plačuje cele vsote kot organistu po 200 K na leto.« Verodostojna priča piše o tem zapisniku: »Ta zapisnik je podpisal ves občinski odbor in je ali je vsaj bil med občinskimi akti. Seveda nadučitelju ga ne bodo pokazali, tudi je mogoče, da so ga kam zamešali. Ker so ponoči prenašali občinske stvari, so tudi nekaj aktov izgubili, saj so jih drugi dan pobirali otroci po cesti. Torej mogoče, da tega akta ni več pri županstvu!« Kdo bi se torej upal trditi, da nadučitelj L. ni imel pravice do občinske sobe? Sicer je treba tu pribiti, da »občinska soba« v šoli niti občinska ni; kajti verodostojne priče trde, da je že pokojni učitelj Kristijan L. v prvi prepusitli to svojo sobo le zato občini za pisarno, ker je sam opravljal občinsko tajništvo — in tako je bilo tudi kasneje pod njegovimi nasledniki. Nalašč smo nekoliko obsirne pisali o tem, da se razvdi, kako nalašnost je izvršil župan Ž. proti nadučitelju L.! A pogledajmo sedaj malce tisti neotesani zagovor dopisnikov v »Slovenec«. O značaju, o »vrlinah« našega župana Ž. je škoda govoriti. Saj je svoj čas prinesel »Slov. Narod« pristno njegovo — fotografijo. Mož je lazil okoli advokata, a dopisnika le niso mogli prijeti, ker je »Slov. Narod«

pisal resnico! Potem pa zabrusi zagovornik našega klerikalnega župana našemu nadučitelju sledeče v obraz: »Kojaj 10 do 15 otrok hodi v ta (nadučiteljev) razred, drugi pa se potepajo okoli po vasi, ker ni nobenega reda. Čudno, da šolske oblasti vse to trpe.« No, nadučitelj L. je poslal »Slovenec« popravek, ki ga pa ta poštenjakovič ni vzel. Tako je klerikalna pravičnost! Č. kr. okrajnemu šolskemu svetu pa je dal natančno izvestje o šolskem posetu na Trebelnem, na resničnost svojih podatkov je pripravljen vsak čas prisesti! Ako smemo verjeti ljudski govorici, se je ustanovil k o m p l o t štirih županovih privrženec, ki so nalašč ob tem času prišli s temi denuncijacijami na dan, da bi naš nadučitelj ne prišel o novem letu v višji plačilni razred. Kakor se sliši, so dosegli svoj namen; toda o tem, če je res, bomo še pisali. Ako smemo nadalje verjeti javnemu mnenju, je notico v »Slovenec« in poznejši napad v »Domoljubu« stiliziralo neko kaplanče, ki je bilo svoj čas tako izborna popisano v »Slov. Narodu« po davčnem eksekutorju v Mokronogu g. Bergerju, ki se je neustrašno podpisal pod dopis. In to farče, ki je znano po svojih škandalih v Boštanju pa tja do Radeč, to farče je nota bene blinilo prijateljstvo nadučitelju, pri katerem je nešteto krat srebal sladko rebulo in teran! Dopisun se je lotil našega nadučitelja tudi kot organista, pišeč: »kar se tiče orgljanja, naj bi dopisnik raje molčal, ker vemo, kako je.« In vendar je kaplan Josip Nagod ob vselej o priliki, ko so duhovniki zborovali na Trebelnem in jim je naš nadučitelj iz posebne prijaznosti orglal pri večernicah, prišel po odhodu duhovnikov k nadučitelju rekoč: »Vsi vas zahvaljujejo in vsi vam izrekajo obče priznanje!« Sicer pa naš nadučitelj ne potrebuje kot glaabenik niti priznanja niti graje takih ljudi, kakršni se »Slovenec« dopisun! Glede nadučiteljevega stanovanja naj pa dopisun le lepo molči. Se to jesen je bilo nekaj odličnih tržaških letoviščarjev pri našem nadučitelju, ki so, stopivši v sprejemno sobo vzkliknili: »Non avessimo creduto di trovare una simile stanza a Trebelno. Ci sembra di essere in casa propria a Trieste!« Ste umeli, dopisunče? Ker je naš nadučitelj poslal popravek tudi v »Domoljub«, ki je bil pisal o slabem šolskem obisku in je »Domoljub« bil vsaj toliko lojalna, da je njegove vrstice sprejel, se je pa zdaj v zadnjem listu »Domoljuba« zopet isti dopisun ali pa kateri njegove klike zakadil v našega nadučitelja. Seveda je stvar vsa zlagana. Interesantno je, da nesramni dopisun napada v zadnjem listu »Domoljuba« med drugim tudi šolskega nadzornika, kakor da bi ne bil pravično nadzoroval; interesantno je, da med vrstami napada in ščuva šolske oblasti, in da podtiče nadučitelju L. — g o l j u f i j o, češ, da njegovi zapiski v »zamudni knjigi« niso resnični! Tolikih infamij je sposobna črna klerikalna duša! — Gorje učitelstvu, ko bi prišli zopet pod črno kuto! Že sedaj kar prepravlja šolska oblastva in časnik s podlimi denuncijacijami. Skrajni čas bi že bil, da se šolska oblastva z g a n e j o ter črnim denuncijantom zamaše nedostojna usta!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. decembra.

— »Slovenec« v službi celjskih nemškutarjev. Piše se nam iz Celja: Veliko in važno ob-

čino Teharje pri Celju imajo v rokah nemškutarji in treba je le čitati »Deutsche Wacht«, da se spozna, kako velikansko važnost polagajo na to, da obdrže tebarško občino v svoji oblasti. Zdaj se bližajo nove občinske volitve in brez dvoma bo boj tako ljut, kakor še nikdar. Nemškutarji imajo veliko moč v občini, ker dela zanje tovarna v Štoreh, ki sili slovenske ljudi, da morajo glasovati z nemškutarji. Velede tega je vsak slovenski glas največjega pomena. Če Slovenci sploh zmagamo, bo to le sad največjega napora. »Deutsche Wacht« se že nekaj časa trudi, da bi onemogočila in počenila najagilnejšega agitatorja v celi občini, ki ima kot do-mašni velik vpliv. Napada ga v vsaki številki in zdaj se je »Slovenec« pridružil »Deutsche Wacht« in je poskusil podkopati temu gospodu ves ugled v občini in ga onemogočiti. Iz kakšnih nagibov se je to zgodilo? Kak inter-res ima »Slovenec« na tem? Da tiči nekaj drugega za tem napadom, nego duhovniška hudobija, o tem čisto nič ne dvomimo. Celje smatrago klerikalci za »Fremdes Gebiet«, ali je mar postal že ves Spodnji Štajer »Fremdes Gebiet« za Slovence?

— Lojalna list je ljubljanski »Slovenec«. Napadel je bil letos celjsko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda, in sicer po krivici. Podružnica mu je poslala natančno pojasnilo, da ji je storil krivico, ali »Slovenec« ni imel toliko poštenja, da bi bil storjeno krivico popravil. V nedeljo je bil občni zbor te podružnice. Na tem zborovanju se je na primeren način ožigosalo nepošteno postopanje škofovega lista.

— Tudi »pozitivno« delo? Nekako pred dobrimi dvema leti se je urbi et orbi razbotalo, da se je med dijaštvom pojavila nova struja, ki je zavrgla stara načela ter se poprijela novih, zdravih (?) Odletela je, kakor se nam je reklo, ona »brezdelna muha«, ki je ovirala dijaško delovanje: Iz stare, strogo napredne »Slovenije« se je razvila nova, takozvana radikalna, nadstrankarska, ki je poslala v slovensko domovino pro-roke, da prorokujejo novo dobo, dobo preporoda. Od tedaj se v tej prerogjeni »Sloveniji« in njeni podružnici dijaku, ki je komej zapustil srednjo šolo, zabija, da je poklican v to, da izreče nad obema slovenskima stran-kama svoje ogrčenje, poklican, da skrhva orožje, s katerim se bijeta stranki v »bratomornem« boju. A ravno isti dijak, ki ima tako važno nalogo, ne sme imeti proste volje, ampak se mora brezpogojno in slepo ukloniti diktatorstvu in terorizmu nekaterikov. In da bi bili kos svoji nalogi, so si sestavili program, katerega glavni točki ste »pozitivno delo« in »zdravi kritizem«. V koliko vas

— Dalje v prilogi.

so preplavile zmagovito Evropo. Florenca izdeluje znane marmornate sohe in sošice, rezane in pozlačene okvire, terakote in keramiška dela. Neapol ponareja po volji stare najdbe v Pompeji »in somma«. Povsod se nahaja kaj tipičnega, le v Palermu nič. Kot apocaliteto so mi hvalili siciljanski oslovski voziček z vpreženo mulo. Delo je bilo rezano en miniature iz lesa. »Giardino inglese« imenujejo lepo, široko cesto z drevesnimi nasadi. Ob njej se nahajajo moderne hiše, pri katerih ima vsako dolgo okno svoj balkon. Dozdeva se mi, kakor bi bilo to nekaka igrača. Palatna prejšnjih kraljev je obdana z vrtno, ki rastejo v njem krasne eksotične rastline in — kar me je najbolj razveselilo — množice pinj. Ni mi bilo več časa, da bi stopila v palačo. Vrnila sem se na korso, kjer so siciljanske krasotice in nekrasotice pri električni razsvetljavi v svojih »carocah« ognjevito govorile o čim nemi jezik arca. Vesela sem bila, ko sem zopet sedela v krogu znancev na krogu »Slavonijec«, kjer so čez moje uničene iluzije ubijali šale in se jim posmehovali.

(Dalje prih.)

resne smatra slovenska javnost, v koliko ste pomirjevalno delovali med obema strankama in ali vaš umetniški most med njima drži, to razmišljati ni naša stvar, to naj presojajo politiki v domovini, mi si ogleđamo samo vaše pozitivno delo med dijaštvom. Ali se strinja z akademično častjo, da vedoma širite nerazneno o nas? (Pijani Savani v Žaleu, Savani združeni z Daničarji.) Ali se strinja z akademično častjo, da nas zahrbtno napadate? (Pismo glede Vegove slavnosti, ki ste je pisali odboru »Zvezde« in v katerem »odstopate« zastopništvo dunajskega dijaštva »združenim« Savanom in Daničarjem.) Ali se strinja z akademično častjo, da ste besedo, ki ste nam jo dali glede skupnega nastupa pri videnskem »Sokolu«, zadnji trenotek snedli? (Zato ste staknili v žep blamažo, ki ste jo pri tej priliki doživeli.) Ako so vaša načela taka, ako si tako tolmačite svoje »pozitivno« delo, vas mora vsak značajan akademik pomilovati. In kako naj pozneje v javnosti odkrito nastopajo možje, ki se začasa svojih študij vspricho svoje nadutosti in megalomanije ne zavedajo akademične časti in se ne sramujejo zahrbtnih politik? Hic Rhodus, tu se poslužite svojega zdravega kritizma ali pa z navadnim razumom premišlujte, so-li to dejanja vredna akademika, vredna akademične korporacije. Savani.

— **Gertscher — dalmatinski namestnik?** Iz dejstva, da je obenem z namestnikom Handlom odpotoval na Dunaj tudi predsednik nadsodišča v Zadru, dr. Gertscher, prorokujejo razni listi, da postane dr. Gertscher dalmatinski namestnik.

— **Vojaška vest.** Polkovnik Juraj Klikič, ki je služboval mnogo časa v Celju, zadnji čas pri 23. brambovskem polku v Zadru, je imenovan za poveljnika brambovskega polka št. 5 v Trstu.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Pojutranjem v petek dne 18. t. m. je prva predstava moderne češke dramatizirane pravljice »Princezna Pampeliška«. Spisal Jaroslav Kvapil, poslovenil prof. Anton Funtek. Pevske točke uglasbil Josip Förster. Za prihodnji teden dogovoril je po dolgotrajnem pogajanju odbor dramatizirane društva dvakratno gostovanje svetovnoznane ruske umetniške družbe Nadine Slavjanske. Zbor Nadine Slavjanske, ki je poslednjič gostovala pred dvema leti v Ljubljani, se je od tedaj popolno preustrojil ter nastopa sedaj v sijajno opremljenih ruskih narodnih igrah v slikovitih, pristno ruskih, historičnih kostumih. Da je ostal zbor tudi, kar se tiče dovršenosti petja na stari skoraj neprekosljivi vršini, zato jamčijo krasne kritike od povsod, kjer je že letos nastopala Nadina Slavjanska s svojo umetniško družino.

— **Jaroslava Kvapila „Princezna Pampeliška“.** V petek se uprizar na našem odru prvič ena najznamenitejših čeških dram, pravljica v stihih »Pampeliška«. Njen avtor, Jaroslav Kvapil, je danes dramaturg in nadrežiser »Narodnega divadla« v Pragi. Kvapil je študiral modroslovje ter se kmalu posvetil žurnalistiki. Po svojem političnem prepričanju mladost, je bil več let v redakciji »Narodnih Listov«, hkratu pa je pesnikoval ter bil v družbi dr. Boreckega in Sove začetnik češke simbolistične in dekadentne poezije. Izhajajoč iz šole Vrchlického se je pridružil češkim najmodernejšim, ki so težili za francosko literarno umetnostjo in za narodnimi snovmi. Izdal je več pesniških zbornikov, med njimi knjige »Padajci hvězdy«, »Oddanost«, »Trojský hram« (razvaline svetišča) i. dr. Kvapil je fin modern lirik velikega talenta, krasnih, lahkih verzov, polnih občutja in nobilese. Kmalu pa se je posvetil tudi gledališču ter bil duševni voditelj umetniškega odra v »Uraniji«. Takrat se je oženil z gđo. Hano Kubešovo, ki je kot gospa Hana Kvapilova danes najslavnejša češka umetnica. Sklenafova Mala, Pospíšilova Muženka in Kvapilova Hana so največje češke igralkice, ki so proslavile svojo domovino po vsej Evropi. Pisatelj Kvapil je sprejel nato mesto dramaturga pri »Nar. divadlu«, kjer deluje njegova soproga že dolgo vrsto let z največjimi triumi. V »Nar. divadlu« je danes Jaroslav Kvapil

ravnatelj drame ter režira večkrat tudi sam najznamenitejšo moderno literarno dramo. Kot dramaturg je vpeljal Kvapil na prvem češkem odru najdovršenejši slog moderne igre ter skrbi, da je vsaka drama po svojih kostumih in dekoracijah popolnoma pravilno uprizorjena. Češki slikarji in kiparji morajo z vsem svojim historičnim znanjem pomagati, da imajo uprizoritve dram na »Nar. divadlu« zgodovinsko resničnost in da so prepričane s pravim občutjem. Jaroslav Kvapil napisal je že več dram; prva je bila realistična in psihološka drama iz praškega umetniškega življenja »Bludička«; druga enodejanka v verzih »Přítomná« (Somrak); tretja moderna češka pravljica »Pampeliška«, ki se pojutrišnjem prvič uprizar na slovenskem odru. Četrta drama je tridejanska realistična igra »Oblaka« iz življenja umetnice igralkice. Razen tega je spisal Kvapil libretto k pravljici operi A. Dvořaka »Rusalka« in k Leštátovi operi »Selská bouře« (po Šubertovem dramatu »Jan Vřava«). Do letos je bil končno Kvapil urednik »Zlaté Prahe« in ureja Ottovo »Světovo knihovno«, ki prinaša a la Reclam mojske prevode iz svetovne književnosti. Pravljica »Pampeliška« je najpopularnejše delo Kvapilovo ter je stalna repertoarna igra vseh čeških gledališč. Pravljica je simbolično-satirična ter se skriva v mehkih njenih stihih marsikatero ostro bodalo na socialne razmere ter na dvorno življenje. Ubogi Honza (Janek) v pravljici je simbol odkritosrčnega, energičnega, svobodoljubnega in demokratičnega naroda češkega. Beseda »Pampeliška« znači naš »regrat«, ki cvete spomladi na dolgem reculu z rumenim cvetom; na jesen pa tvorijo njegovi prašniki s črnim semenom okroglo »lampičko«, ki jo imajo radi otroci, da jo razpihajo. Ko zabrijejo preko travnikov zimske burje, izginejo »lampičke« v viharju, in tudi Kvapilova nežna, rahla »Pampeliška« izgine v nič, ko zabrije zima s svojo ledeno vibro. Naslovno vlogo igra gđo. O. Spurna. Honzo g. režiser Dobrovolský, princa g. Tišnov, kralja g. Boleška.

— **Slovensko gledališče.** Baritonist g. Oufednik se je tako prebladil, da bi moral ostati v postelji, ali da vendar omogoči včerajšnjo predstavo »Onjegin«, se je žrtvoval in je vendar pel, kakor mu je bilo pač mogoče. V ostalem je bila predstava res lepa, kar je pred vsem zasluga gosp. Orželskega pa tudi gospe Skalove. Vlogo kneza Gremima je pel to pot g. Betetto in doživel je uspeh, ki mu ostane vse živne dni v spominu. Gledališče se je kar treslo ploskanja oduševljenega občinstva. Glasovni materijal, s katerim razpolaga g. Betetto, je pa tudi v istini čudovito krasen in očara poslušalce. Ali g. Betetto naj se po tem uspehu nikar ne vda misli, da je že umetnik. Učiti se mora še mnogo, kajti glas sam, pa bodi še tako lep, poln, zveneč in simpatičen, kakor je Betetto, še ne zadostuje. Treba je tudi šole. Da ima g. Betetto dobro voljo, o tem ne dvomimo, zakaj že včeraj se je pokažalo, da se je potrudil peti svojo arijo tudi pevsko pravilno, in to nas je razveselilo. Če bo g. Betetto marljiv in če se bo resno učil, ima še lepo prihodnost. »Onjegin« je, kakor smo že rekli, vzlic nekaterim občutnim nepravilnostim jako ugajal in upamo, da se vsaj še enkrat uprizar.

— **Gledališka kritika.** »Slovenec« se zanima tudi za naša gledališka poročila. Da si ne bo preveč belil glave, mu povemo, da se je dosedanj naš poročevalec, ki je vse od kraja hvalil in z uprav nadloveskim samozatajevanjem zamolčeval, kar je bilo slabega, odpovedal poročevanju. Novi poročevalec stoji na stališču, da naj se hvali, kar je vredno hvale, pa tudi graja, kar za služi grajo in bo v tem smislu pisal, s tem se koristi gledališču sploh. dotičnim igralcem in občinstvu.

— **Draginja v Ljubljani.** Prijatelj našega lista nam piše: Ne tako polagoma, kakor v drugih mestih temveč razvidno in mnogo intenzivneje narašča v Ljubljani draginja tako pri stanovanjih, kakor tudi pri živilih. To občutje posebno oni prebivalci našega mesta, ki so navezani na stalno plačo in to je v prvi vrsti uradništvo. Iz mnogih mest čujejo se pritožbe, deputacije oglašajo se pri ministrstvih na Dunaju, razna uradniška društva sklepajo resolucije ter pošiljajo na pristojna mesta prošnje za zvišanje že čez tri desetletja nespremenjene aktiv. doklade oziroma za draginjsko doklado, le v Ljubljani, kjer se je letos iz visokega mesta konstatirala neznošna draginja, se nikdo ne gane. Ne bomo govorili o tisti ponesrečeni akciji nekega odseka, ki že več mesecev spi spanje zanikrže, vprašati hočemo le tukajšnje uradniško društvo, ali ni ono v prvi vrsti poklicano z vso vnamo zavzeti se za uradništvo? Ako so pa temu dru-

štvu koristi uradništva deveta briga, ako uradniško društvo sploh ni sposobno za tako akcijo, katere smer bi bilo izboljšanje gmetnega stanja uradništva, potem je baš skrajni čas, da preneha životari; kajti smelo trdimo, da ni uradniškega društva v celi Avstriji, ki bi tako neudeno preziralo koristi uradništva, kakor to dela ljubljansko uradniško društvo, ki je prvi cvet brezbriznosti in zanikrnosti.

— **Akademija.** V soboto, dne 17. t. m., govori prof. Franke v Trbovljah v delavski organizaciji o poeziji proletarcev (Ada Negri). Pričetek ob 6. uri zvečer. — V nedeljo, dne 18. t. m., nadaljuje prof. Reissner v Idriji predavanje o elektriki. Po novem letu bosta tu predavala prof. M. Pirc iz zemljepisa in ravnatelj dr. Bevk iz naravoslovja. — Na predavanje na Jesenicah dne 11. t. m. o novih prometnih zvezah s Trstom se je zbralo lepo število poslušalcev, tako da je bila »Sokolova« telovadnica polna. — Prihodnjič predava dr. K. Vodusek na Jesenicah o narodnosti.

— **Deputacija odbora za Vegov spomenik pri naučnem ministrstvu.** Naučni minister Hartel je sprejel deputacijo odbora za Vegov spomenik. V tej deputaciji so bili državna poslanka Ferjancič in Povše, podpolkovnik Tomšič in major Bezeljak. Minister jih je sprejel jako prijazno in objubil, da bo naučno ministrstvo prispevalo po možnosti za Vegov spomenik. Minister je tudi že imenoval člane umetniške komisije, ki ima nalogo poročati o Zajčevem osnutku Vegovega spomenika.

— **Vega v Italijanih.** Urednik italijanskega strokovno-vojaškega lista: »Rivista d'artiglieria a genio«, topničarski polkovnik Ant. Arnoldi v Rimu boče prevzel Kaudičev Vegov životopis na italijanski jezik.

— **Iz trgovskih krogov špecerijske stroke se nam poroča:** Od 15. t. m. naprej se bo prodajal celi sladkor po 84 vin, oziroma kockasti po 88 vin. kilogram, petrolej pa liter po 40 ali kilogram po 48 vin, kar je bilo pričakovati, ker stoji že dalj časa tovarniške cene teh predmetov višje kot tukajšnje prodajalne cene na drobno. Namesto noveletnih daril se zloži, kakor ob zadnjem novem letu, od trgovcev znatna svota v jako potrebni dobrodelni namen, kateri boče o priliki objavljen ter se je nadejati, da je blago srce prebivalstva s to uredbo že popolnoma sprijaznjeno.

— **Na mednarodni obrtni razstavi v Parizu** je bil odlikovan čevljarji mojster v Ljubljani, g. Fran Zamljen, in sicer s častno diplomom in zlato svetinjo, ki je razstavljena v njegovem izložbenem oknu.

— **Ljubljanskih natakarev in markerjev** elitni plesni venček bo 12. januarja v dvorani restavracije Eder (Kazina).

— **Naročen umor.** Žena tovarniškega delavca Jos. Stareta na Savi je pregovorila svojega ljubimca, 16letnega tovarniškega delavca Fr. Motnikarja, da umori njenega moža ter mu obljubila za to — pet kron. Motnikar je res pričakal zvečer Stareta pred tovarno, ga udaril z motiko po glavi ter ga smrtno ranil. Orožniki so zaprli Motnikarja in nezvesto ženo.

— **Še nekaj o goški Marijini družbi.** Meseca maja 1902 šel je po poti za župniščem med »običajno« večerno molitvijo nek posestnik ter zapazil za grmovjem ležati — neko Marijino hčer in nekega člana katoliškega izobraževalnega društva. — Drugi posestnik je videl kaka dva meseca pozneje — tudi v noči — neko drugo Marijino dečko, pri kateri je stal zopet nek pristav istega društva, ter je imel s roko opraviti nekaj pod njenim predpasnikom. Ona je pa držala roko v njegovem žepu v hlačah. — Za sedaj omenimo le te dve »pikantnosti« iz Marijine družbe, (tudi imena so na razpolago); ako pa želi vodstvo goške Marijine družbe, bomo te »prizore iz devištva« njenih članic nadaljevali. Marijinih družb — reči nas e Gospod!

— **Mestni občinski svet v Mariboru** je sklenil, zapovedati trgovcem, da morajo odstraniti vse nemške napisе. Svetujemo mestnemu svetu, da naj izda še sledeči ukaz. Vsak trgovec, ki bi se predrznil mimogredečo slovenske kmetje nagovoriti v sovražni slovenščini, boče kaznovan z zaporom. Če se gre po Tegethofovi ali Gospodski ulici, ališiš vse ponočne »Heilbrüder« govoriti pozabljeni materni jezik. Večina mariborskih trgovskih pomočnikov ima slovenske starše, pa ker se je naučil nekoliko nemških besed, postal je strastni sovražnik svojcev in »deutscher Abkunft«. Ubogi norec!

— **Nedeljski počitek pri c. kr. okrožni sodnji v Mariboru** je veljaven samo za gospode sodnike, ne pa tudi za slugе. Zapisano je pač, da naj bo prisotnih primerno število slug, toda to je samo na papirju, kajti v resnici se vidi vse slugе slehro nedeljo v službi, akoprov bi zadostovalo, če bi prišla samo dva ali trije pogledat, kaj potrebujejo višji gospodje. Še slabše pa je z dopustom. Rečeži služijo povprečno skoraj vsi čez 20 let in čeprav jim zakon dovoljuje 14 dnevni dopust, ga vendar ne dobijo. Prošnje se navadno odbijejo z motivacijo, da je preveč dela. Če se pomisli, da so ti rečeži vsaki dan po 14 ur v službi, da nimajo nobenega nedeljskega počitka in da ne dobijo prepotrebne dopusta, potem se človek ne more čuditi, da vidi te slugе vedno klavnih obrazov.

— **Par volov za 1600 K** je kupil Anton Zupan, mesar in restavrat v Ljubljani na Starem trgu, od J. Auerjevih dedičev.

— **Nesreča.** Sinoči je prišel pod vlak, ki je šel ob pol 12. iz Rudolfovega na južni kolodvor, sprevodnik Ivan Likovič, 32 let star in oče štirih nepreskrbljenih otrok. Ko je vlak prihajal, je šel Likovič po progi. Strojevodja ga je videl in nad njim vpil, da naj se izogne. Bilo je pa že prepozno, kajti ta ni mogel ustaviti vlaka, Likoviča je pa stroj prijel, baš ko se je hotel izogniti. Stroj ga je samo oplazil, toda nesrečnež je padel tako, da je prišla glava pod strojevo kolesa. Šlo je čez njega potem še pet voz. Pogled na mrtvega je bil grozen. Videlo se je le pol nosu in spodnji del obraza, zgornji del in črepanje so mu pa kolesa odrezala. Ponesrečenčev truplo so pripeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Ker je pokojnik že prestal, je sedaj obžalovati le male otročice in ženo, ki je šle tri dni od tega sem, kar je povila. Pač nesrečna usoda.

— **Hudodelnikov humor.** Kakor smo pred nekaj časom poročali, je skočil kaznjene Fran Mauer iz Zagračca novomeškemu stražniku med Rudnikom in Dolenjskim kolodvorom iz stranišča skozi okno in ušel. Maura so pete sedaj, kakor je razvideti iz dopisnice, prinesle srečno v Benetke. Pisal je od tam nekemu pazniku kako se čuti sedaj srečnega, ko se mu vendar na tuji zemlji, med tujimi ljudmi ni treba pokoriti ječarjem ukazom, ampak zadovoljno motri gondole in je trdno sklenil, da v ljubljanski prisilni delavnici, kamor ga je peljal stražnik, ne boče več delal. Ker je »navada železna strajca«, Mauer pa hud tat, gotovo tudi v tujini ne bo opustil kraje in ga bodo nekega lepega dne najbrže pritrali v njemu tako neljube prostore, kjer boče imel priliko pripovedovati svoje robinzonske pravljice, ki jih je doživil v »blaženju« Italiji.

— **Velikomestno.** Včeraj sta bila v neki tukajšnji trgovini zasedena dva dečka in eno dekletoe pri kraji. Ko je bila na to opozorjena policija, jih je aretovala in dobila pri njih več reči, katere so pokradli po raznih trgovinah. Ko so jim bile reči odvzete, so bili paglavci spremljeni domov. Eden izmed njih je bil iz boljše rodbine, ki pa je zašel po slabi družbi v ta položaj.

— **Zgodnji sad.** Štiriletna Nežika Korčetova, hčerka železniškega sprevodnika, je šla v nedeljo dopoldne ob 11. uri po Resljevci cesti iz otroškega vrta domov. Na Resljevci cesti se ji je pridružila nekoliko večja dekleca, ki je imela rujačo, umazano pelerino in umazano čepico na glavi ter je vzela Korčetovi iz ušes zlate uhane, potem jo pa peljala na dvorišče v obližju stoječe hiše, kjer ji je ušla.

— **Pobegnil** je dne 7. t. m. prisiljenec Alojzij Zass, 35 let star, rodod iz Westendorfa, v političnem okraju Kitzbühel na Tirolskem. Najbrže mu klima ob tem času tudi drugod ne boče ugajala.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 105 Slovencev in 6 Hrvatov, nazaj pa je prišlo 25 Hrvatov.

— Iz Hrušice se je pripeljalo 70 delavcev, tja se je pa peljalo 35 Ogrov.

— Iz Bohinjske Bele je prišlo 40 Hrvatov, ki so šli v Zagreb.

— **Hrvatske novice.** — Prvi hrvaški doktor tehnike. Dne 18. t. m. bo na Dunaju promoviran za doktorja tehnike Milutin Milanković iz Dalja. — Rudnike pod Velebitom je prodal reški krcorčej Horamija neki belgijski družbi, ki začne kmalu z delom. — Dr. Tresić-Pavičić spremlja Spiridoviča v Ameriko, kjer bo predaval o bodočnosti Hrvaške, dočim bo Spiridovič izvedel vseslovensko organizacijo.

— **Ameriške novice.** Vlak je povozil v Jolietu 6letno Bernice Novakovo — Zloglasno hišo je zdrževal v Pueblu v svoji gostilni Slovenec Anton Suklje iz Suhorja na Kranjskem. Shajale so se pri njem bele in zamorke. Kaznovan je bil v globo 50 dolarjev ter

se mu je vzela gostilniška koncesija. — Ameriška profesorica v Ljubljani. Gđa. Emily Greene Balch, ki predava na vseučilišču Wellesly College, potuje o novem letu za celo leto v Evropo, kjer bo predpotovala vse slovenske dežele, da temeljito prouči slovenske narodnosti. Učena Američanka govori precej dobro češko ter razume tudi ostale slovenske jezike. Iz New Yorka potuje na Češko, od tam na Slovensko, Hrvaško, Dalmacijo, Bosno, Črnogoro, Srbijo, Bolgarsko, Ogrsko, Poljsko in Rusijo. V Ljubljani obišče uredništva ter deželnega šolskega nadzornika Levca in A. Trstenjaka zaradi informacij o političnem in gospodarskem položaju Slovencev.

— **Najnovejša novice.** Poslanec Fresl v kurjem hlevu. Kakor znano, je z nekega shoda pri Plzinu moral posl. Fresl bežati pred socialnimi demokrati ter se skriti v kurji hlev. Delavec Maček, ki je prizadjal Freslu največ bridkosti, je bil te dni obojen v 4mesečno ječo.

— **Splošni železnižarski štrajk** v Italiji grozi zopet izbruhniti, ako vlada ne ugodni spomeniki železnižarjev. Po vseh večjih italijanskih mestih so železnižarji že sprejeli tozadevni sklep.

— **Revolucijska propaganda** v italijanski armadi. Najbrže v zvezi s projektovanim štrajkom na železnica, so revolucijske proklamacije, v katerih se vojaki pozivajo, naj nikdar ne streljajo na ljudstvo. Policija v Milanu je zalotila zalogo 50 000 takih tiskanih pozivov. — Tat čudodelne Marijine slike v Kazanu, Stojan Čajun, je obojen v 12letno prisilno delo. Kakor znano, je sliko zažgal, pobravši ž nje drago kamenje.

— **Denar umorjenega Sikore** se je dobil v sobi hotela v Parizu, kjer sta mož in žena Klein stanovala. Denar je bil večinoma v vrednostnih papirjih v znesku 60 000 kron. Mož Klein je izpovedal, kje je iskati denar.

— **Sedeži v cerkvi.** V nekaterih velikomestnih katol. cerkvah se agitira, da naj bi se odpravila pristojbina za cerkvene stole. V velikih mestih so cerkve, kjer se plača za en stol po 1000 K na leto. Jasno je, da v takih cerkvah reveži tudi ne morejo do svojega Boga. Duhovniki v teh cerkvah so odločno zoper to, da bi se odpravila ta najemnina stolov. S tem bi seve zgubili na gotovih velikih cerkvenih dohodkih in bati bi se jim bilo treba, da bi potem ne zahajali v te modne cerkve bogataši, ampak tudi druge vrste bitja. Menimo, da bi ti božji namestniki celo Kristusa iz družine tesarjeve, ne trpeli v takih cerkvah.

— **Grški kralj govori** dvansajst jezikov.

— **Rožni cvet s sirovim maslom** jedo Turkinje, da se ohranijo debele.

— **Danska princezinja** je »visoka« gospa. Ona meri 6 čevljev in 3 palce.

— **Morsko travo** jedo Kitajci in Japonci, kakor jemo mi kisló zelje.

— **Kineški nebopis** je shranjen v pariški narodni knjižnici. Bil je napravljen 600 let pred Kristusom in 1460 zaznamovanih zvezd je po sedanjem znanju prav sestavljenih.

— **Kadenje opija** se je ta ko razširilo v pristaniščih ob Sredozemskem morju, da se je uvedla postava, katera prepoveduje uživanje opija na javnih prostorih v Marseillu, Toulonu in drugih mestih.

— **Idilična železnica.** Na ozkotirni železnici Marienborn-Beendorf (Saksonsko) so doživeli te dni potniki sledečo mišno dogodbico: Vlak, ki vozi iz Beendorfa ob 8 uri jutraj, je imel razen lokomotive le en voz za ljudi, ker ni bilo nič blaga. Na postaji Moreleben sicer ni bilo nobenega potnika, pač pa 180 funtov teška svinja v zaboji, ki je bil iz desek zbit. In ta svinja je hotela tudi potovati z vlakom. Kaj storiti? Zaboj s svinjo so položili na hodnik pred osebnim vozom ter nadaljevali vožnjo. Med potom je svinja odrinila desko z zabojem, skočila z vlaka ter vsa sredna tekla ob progi. Vlak se je ustavil, razbiti zaboj so vrgli z voza, svinjo pa prepustili svoji usodi ter se zadovoljno peljali naprej.

— **Svetovni rudniki in njih delavci.** Število skupnih delavcev v rudnikih znaša 4 1/2 milijonov, od teh jih je polovica v premogokopih. Prvo mesto zavzema Anglija z 1/2 milijona, potem Nemčija in Združene države s po 1/4 milijona, Francija s 165 000, Belgija s 135 000, Avstrija s 123 000 in Indija s približno 100 000 delavci. Razen v Avstriji ne delajo ženske nikjer več; no, tudi v Avstriji se je število delav v rudokopih zmanjšalo. Za premogom se izkopije največ železne rude in sicer v prvi vrsti v Združenih državah, potem v Nemčiji in Angliji. Anglija pridobi več kot polovico vsega zlata na svetu.

* **Tajni poslanik španskega kralja.** V nekem hotelu v Lijonu se je nedavno nastanil izredno eleganten in dostojanstven gospod, ki se je imenoval na svoji posestnici z brezkončnim imenom: Don Pedro Garcia Antonio José Carlos de Vestriota, general artiljerije, lastnik velikega križa Izabelinega reda, grand španski, pair Kastilije i. t. d. Hotelirju je dal razumeti, da je tajni poslanik španskega kralja, da pripravi v Parizu vse potrebno za predstojajoči kraljevi obisk. Hotelirju je zelo zrasel greben in brž je razbobnal po celotnem mestu, kako odličnega gosta ima v svojem hotelu. In gostje so se zbirali, da je bil hotel vedno poln, ker vsakdo si je želel vsaj od daleč videti španskega tajnega poslanika. Hotelir je skrbel, da se je po sobanah vse bleščalo in bogato streglo odličnemu tujcu. Španski grand pa je tudi pil je najdražja vina ter jedel nenavadne delikatese. Tudi dve kočiji si je držal vedno pripravljeni, sveda na račun hotelirja. Pri odhodu se je hotelirju milostno zahvalil ter mu izročil ček za lionsko banko. Globoko se je klanjal hotelir. Ko pa je prišel drugi dan s čekom v banko, so mu povedali, da je ponarejen.

* **Škoda za hlače.** Neki kandidat za občinski zastopnik v Črnomlju, ki je pri volitvah propadel, se je pritoževal svojim upornim predmetnim volilcem zaradi njihove nevhvalečnosti: »Dvanajst let sem sedel v občinskem svetu in 12 parov hlač sem si pri tem obdržal. V zahvalo pa me pustite sedaj propasti. — Je že prava, mu je odgovoril odkritosrčen kmet, za vaše hlače vam ne moremo pomagati. Ako bi češče vstajali v občinskem svetu ter kaj govorili, priznawali bi bili svojim hlačam.

* **Do smrti kadil je v Strassfurtu neki 12 letni učenec.** Opoldne je še odšel zdrav in vesel iz šole, proti večeru pa je bil že mrtel. Deček je večkrat kadil cigarete ter pri tem vlekel dim v pljuča in skozi nos nazaj. Tudi usodno popoldne je deček močno kadil. Nato mu je nenadoma postalo slabo, začel je hihljati ter je moral v posteljo, iz katere se pa ni več vdzignil. Vsi deli zastrupljenja z nikotinom mu je otrpnilo srce.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 14. decembra. Oficijozno se naznanja, da se sklicuje državni zbor na dan 2. januarja.

Dunaj 14. decembra. Glasom poročil iz Petrograda je ruski pravosodni minister grof Muravjev določil za ruskega poslanika na Dunaju.

Budimpešta 14. decembra. Današnja seja poslanske zbornice je bila kratka in mirna. Ker se je govorilo, da misli vladna stranka na vse zgodaj okupirati zbornico, so opozicijonci klicali svoje pristaje in so ti že pred 7. uro zjutraj prišli v parlament, ko je portir že spal. Vladni pristaji so prišli šele ob 9. uri. Včeraj storjene devastacije so bile po možnosti popravljene. Odstranjene so bile vse mize za ministre in fotelje. Opozicija je takoj zasedla tribuno, pripravljena na boj, če bi hotel predsednik Perczel zavzeti svoje mesto. Ob 1/10 je prišel grof Teodor Andrassy in je naznanil, da Perczel ne bo predsedoval, marveč podpredsednik Jakabffy. Opozicija je to pozdravila z burnimi eljen-klici in je zapustila tribuno. Od nove parlamentarne straže ni bilo ne enega moža videti. Tisza je prosil po otvoritvi seje, naj se prečita najvišji patent glede sklicanja državnega zbora. Ker so bile iz dvorane odstranjene vse škarje, nekaj časa niso mogli dobiti pisma odpreti. Po prečitaniju patenta se je seja zaključila in bo prihodnja seja jutri. Opozicija je jako zadovoljna, ker po njeni zahtevi ni predsedoval Perczel in ker je bila odstranjena parlamentna straža.

London 14. decembra. »Standard« prijavlja pogovor njegovega poročevalca z grofom Apponijem. Ta je rekel, da je Tisza že danes mrtev mož. Opozicija se ne boji novih volitev. Naslednik Tiszov

bo ali Wekerle ali Julij Andrassy.

Rusko-japonska vojna.

London 14. decembra. Listi trde, da so Japonci po zavzetju 203metrskega hriba našli kakih 1000 ubitih Rusov. Portarturški arzenal je tako razstreljen, da Rusi baje več ne morejo izdelovati municije General Stössel biva v utrdbi Bajkušan.

London 14. decembra. »Daily Mail« pravi, da je vlada dobila poročila, iz katerih izhaja, da je rusko brodogradništvo v Port Arturju uničeno in da več ne šteje kot vojni faktor.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po »Moll-ovem francoskem žganju in soli« dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolester utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 190. Po poštenu povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozhah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, za znanovan z varnostno znamko in podpisom.

„Le Griffon“
najboljši cigaretni papir.
41 Dobiva se povsod. 671

Protin revmatske bolečine?

Zoltánovo mazilo

priznato tako dober lek za vdrnenje se dobiva v vsaki lekarni steklenica za 2 K. Po pošti razpošilja

lekarna ZOLTÁN, Budapešta,
V. Szabadságter.

Na tisoče zahval-

nih pisem iz vsega sveta obsega pojasnevalna in podučna knjiga kot domači svetovalec o lekarnarju A. THIERRYJA balzamu in cenit. mazilu kot nenadomestnem sredstvu. Po sprejetju 35 vin. (tudi v znakah) se knjiga pošlje franco Naročniki balzama dobe knjigo zastonj. 12 malih ali 3 dvojnatih steklenic balzama stane K 5. 60 malih ali 3 dvojnatih steklenic K 15. — franco z zabojčkom itd. 2 lončka centifolijskega mazila franco z zabojčkom K 3.60.

Lekarnar A. THIERRY v Pregradi pri Rogaski Slatini.

Naznanite mi ponarejalce in prodajalce ponaredb mojih edino pristnih izdelkov, da jih kazensko zasledujem. 3175-7

Zdravilski konjak
zajamčeno pristni vinski destilat pod stalnim kemiškim nadzorstvom.
Destilerija Camis & Stock
Trst-Barkovlje.
1/2 steklenica K 5. — 1/2 steklenica K 2.60. — Na prodaj v boljših trgovinah. 2

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšie priznana **Tanno-chinin tinktura za lase**

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 K. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jabil. mostu 37-50

Zahtevajte vsakdanjo živilsko tinkturo (tudi odvajalno) lekarnarja Pločolija v Ljubljani na Dunajski cesti in zavračajte ponaredbe, ki obsegajo drastične zdravju škodljive snovi. — Zunanja naročila po povzetju. 1264-24

Vydove žitne kave
POSUKUSITE SI! Vzorec dragovoljno. Pošta 5 kg. pošilja 4 K. 50 h franco.
„DOMAČI PRIJATELJ“
Vydove kave in žitne kave Praga 1711

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda. G. Ivan Gregorič, c. kr. notar v Žužemperku 20 K. — kateri znesek je plačal G. J. H. iz Žužemperka kot poravnano globo v kazenski zadevi. — Gdč. Kristina Grebenc v Vel. Laščah 8 K. — nabrala pri poroki svoje sestre. — Gg. „Purzel in sotrudniki“ 3 K 60 v. — Skupaj 31 K 60 v. — Živeli darovalci in nabiraleci!

XIX izkaz darov za „Dijaški dom“ v Celju, od 29. decembra 1903 do 2. decembra 1904. Za „Dijaški dom“ v Celju so nadalje vplačili prispevke: G. dr. Janko Serne, prakt. zdravnik v Celju, kot odkupnino za novoletna voščila 10 K; g. Franja Tajnik, učiteljica v Šostanju, na Božični večer v veseli družbi pri Basistu nabrano svoto 6 K; g. Mihael Randl, c. kr. stotnik 92. pešpolka v Teresienstadtu 6 K; g. g. Anton Slander, dekan v Staremtrgu 2 K; g. I. Maselj, c. kr. profesor 5 K, in od naslednjih gospodov nabrane svote: F. Jeraj, c. kr. profesor 10 K, Loschak, c. kr. nadoficial 2 K, neimenovan 2 K, neimenovan 1 K, Skopal, c. kr. profesor 2 K, dr. Schegula, odvetnik 5 K, Virbnik, c. kr. profesor 2 K, Wester, c. kr. profesor 2 K; vsi v Rudolfovem; slavna posojilnica v Brežicah 60 K; zbirka gospice Cirile Ježovnik v Velenju 6 K, slavno pevsko društvo v Braslovcah 10 K; g. dr. Janko Serne, prakt. zdravnik v Celju 10 K; slavni okrajni zastop v Celju 500 K; g. Martin Ermenec, c. kr. sodni nadoficial v Konjicah med konjiškimi rodoljubi nabrano svoto 57 K 20 h; neimenovani dobrotniki po gosp. notarju Bašu 200 K; gosp. K. Florjan, knjigotrožec v Kranju 50 K; g. gosp. I. Lenart, nadžupnik v Šm. rtmem pri Slove-njem; adn 10 K; gospod dr. Anton Schwab, zdravnik v Celju 50 K; slavno županstvo St. Vid na Planini 20 K; slavna hranilnica in posojilnica v Šmarju 200 K; slavna posojilnica v Slatini 40 K; slavna posojilnica v Celju 1000 K; g. Peter Majdič v Celju, mesto venca na krsto gospodu Ferdu Ivanuš 20 K. Skupaj 2406.20 K. Prej izkazanih 33.625.12; skupaj torej 36.032.32.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2. Srednji srčni tlak 735.0 mm

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
13.	9. zv.	727.8	48	sl. jug	dež
14.	7. zv.	727.3	46	sl. zah	megla
	2 pop.	727.6	74	sl. jug	pol.oblač.

Srednja včerašnja temperatura: 4.0°, normale: -1.3°. — Padavina 130 mm.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 13. decembra 1904.

Malobenzni papirji.	Dinar	Blago
4 1/2% majeva renta	100.05	100.25
4 1/2% srebrna renta	99.95	100.15
4 1/2% avstr. krona renta	100.35	100.55
4 1/2% slata	119.65	119.85
4 1/2% ogrska krona	98.15	98.35
4 1/2% slata	118.70	118.90
4 1/2% posojilo dežele Kranjske	99.50	101.1
4 1/2% posojilo mesta Sp.	100.25	101.25
4 1/2% Zadar	100.1	100.1
4 1/2% bos. herc. žel. pos. 1902	101.1	102.1
4 1/2% češka dež. banka k. o.	99.85	100.10
4 1/2% „	99.85	100.25
4 1/2% zast. pisma gal. d. hip. b.	101.40	102.40
4 1/2% pešt. kom. k. o.	107.50	108.50
4 1/2% 10% pr.	100.10	101.1
4 1/2% zast. pisma Innerst. hr.	100.10	101.1
4 1/2% dež. hr.	100.50	101.20
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban.	100.1	101.1
4 1/2% obl. ogr. lokalnih žel.	100.10	101.1
4 1/2% obl. češke ind. banke	100.75	101.75
4 1/2% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98.50	98.50
4 1/2% prior. dol. žel.	99.50	100.1
3 1/2% juž. žel. kup. 1/2%	306.50	308.50
4 1/2% avst. pos. za žel. p. o.	100.60	101.60
Srečke.		
Srečke od 1. 1860 1/2	186.75	188.75
„ 1864	273.1	277.1
„ tizake	162.1	164.1
„ zem. kred. I. emisije	306.1	316.1
„ II.	298.1	308.1
„ ogr. hip. banke	272.1	277.50
„ srbske & frs. 100	94.1	98.50
„ turške	131.25	132.25
Basilika	20.75	21.75
Kreditne	478.1	489.1
Inomoške	79.1	83.1
Krakovske	89.1	94.1
Ljubljanske	68.1	73.1
Avst. rud. križa	54.1	56.30
Ogr.	28.80	29.80
Rudolfske	66.1	70.1
Saloburške	75.1	79.50
Dunajske kom.	521.1	531.1
Delnice.		
Južne železnice	87.75	88.25
Državne železnice	647.1	648.1
Avstr.-ogr. bančne delnice	1629.1	1638.1
Avstr. kreditne banke	672.75	673.75
Ogrske	802.50	803.50
Živnostenske	249.50	250.50
Premogokop v Mostu (Brđi)	660.1	668.1
Alpinske motan	486.75	487.75
Praške žel. ind. dr.	2345.1	2355.1
Rima-Murányi	512.25	513.25
Trbovljske prem. družbe	807.1	810.1
Avstr. orožne tovr. družbe	532.1	535.1
Češke sladkorne družbe	177.1	179.50
Valute.		
C. kr. cekin	11.32	11.36
20 franki	19.06	19.08
20 marke	23.51	23.59
Sovereigns	23.90	23.99
Marke	117.55	117.75
Laški bankovci	95.20	95.25
Rubli	253.75	254.75
Dolarji	4.84	5.1

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 14. decembra 1904.

Termin.

Pšenica za april	50	10.18
Rž	50	7.95
Koruzna	50	7.60
Oves	50	7.19

Efektiv.

Nespremenjeno.

Najkorisnejša božična darila
so
SINGER-jevi šivalni stroji
ki so na prodaj samo
v trgovinah
SINGER CO
DEL. DRUŽBA ZA ŠIVALNE STROJE
Sv. Petra cesta št. 6.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Ansee Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Danaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Solnograd, Leand-Gastein, Zell am See, Inomost, Bregenc, Curih, Zeneva, Pariz čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osonni vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 23 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ischl, Ansee, Ljubno, Celovec, Beljak (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. razr.). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni voz I. in II. razreda), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc, Inomost, Zell am jezeru, Leand-Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Monakovoga, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 44 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Smohorja, Celovca, Pontabla, čez Selthal iz Inomosta, Solnograda čez Klein-Reifling, iz Steyra, Lince, Budejevice, Plzina, Mar. varov, Heba, Francovih varov, Prage in Lipskega. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m, zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 10. uri 59 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja, ki so nam došli ob nenadni smrti našega predragega soproga, oziroma očeta in brata, gospoda

Dr. Julija Guština

c. kr. notarja v Črnomlju

za krasne vence in za mnogoštevilno spremstvo k zadnjemu počitku, izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. Osobito pa se zahvaljujemo preč. duhovščini, gosp. kolegom rajnika, gospodom uradnikom c. kr. okrajnega glavarstva in c. kr. okrajnega sodišča, p. n. občinskemu zastopu, pevskemu društvu „Lira“, mestni godbi, mestni požarni brambi in c. kr. žandarmeriji za nepozabnemu rajniku izkazano poslednjo čast.

V Črnomlju, 10. dec. 1904.

3610 **Žalujoči ostali.**

Iščem kompanjona

k ustanovitvi brez konkurenčnega podjetja s 6—10.000 K. Popolni naslov prosil se poslani na upravništvo na kar se dobo pojasnila: „**Tehniška moč.**“ 3611-1

Praška gnat po gl. —86
vrat in carce —76
trebušina —64
kološvarska slanina —74
angl. slanina —74
goveji jezik 1.10
praški jezik —95
okr. gnat. 1.—

JAN KREČEK, sušilec
Praga-Smichow.
Zastopniki se iščejo. 3613

Lepo stanovanje

v solnčni legi, obstoječe iz štirih sob z vsemi le zaželenimi pritliklami, kakor poselsko sobo, shrambo, opravljeno kopaljo, veliko kletjo itd. se odda takoj event. s 1. februarjem 1905 v visokem parterju novosezidane hiše št. 7 ulice „**Stare pravde**“ (nasproti vrtu otroške bolnice).

Natančneje se izve pri I. Lončarju v I. nadstr. hiše. 3413-7

Obsežna tovana živil v Gradcu išče za **Kranjsko**

glavnega zastopnika

s sedežem v Ljubljani.
Ozira se samo na moči I. vrste. Prednost imajo zastopniki mlinov. Prijazne ponudbe pod „Hoher Verdienst“ na anončno ekspedicijo Kienreich v Gradcu. 3614

Pršten

domać BRINJEVEC
preizkušen na deželnem kemičnem preizkuševališču za živila v Ljubljani.

Liter 2 kroni. 6
Razpošilja v vsaki množini

IVAN MALI
v Škofji Loki.

Duhovito in okusno darilo
vsakomur dobrodošlo, je steklenica
rastlinskega likerja ali grenčice

„Florian“

fine kakovosti za okrepitev želodca!
Dobi se v steklenicah po 1 1/2, 1/4 litra
v rastlinski destilaciji „**FLORIAN**“
(trvdka Edmund Kavčič v Ljubljani)
in v drugih prodajalnah. 6-278
Pazite na ime „**FLORIAN**“.

Filialka od

M. Žargi
se otvori 3618
jutri, dne 15. t. m.

v hiši gostilne „pri Lipi“
v Židovskih ulicah.

Velika zaloga zimskih potrebščin in raznega perila za moške in ženske, srajc, ovratnikov, manšet in krav, dalje modercov, predpasnikov, bluz i. t. d.
po najnižji ceni.

Več sto "lepih, suhih"
mecesevovih plohov
proda po primernej ceni
Josip Fajdiga, trgovec z lesom
v Kamniku. 3566-2

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“
Podružnica v CELOVCU.
Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu zrebanju.
Akcijški kapital K 1.000.000.—
Zamenjava in ekskomptuje
izžrebane vrednostne papirje in Zavaruje srečke proti vnovčenju zapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kaveje.
Eskompt in inkasso menic. Borzna naročila.
Podružnica v SPLJETU.
Denarne vloge sprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga. 39-143
Promet s čeki in nakaznicami.

Specialna trgovina s korzeti
v Šelenburgovih ulicah št. 6
Mm. M. STUZZI
priporoča čast. p. n. damam iz Ljubljane in okolice bogato izbrano zalogo vseh **specialitet korzetov** samo lastnega izdelka, n. pr. negligé, comode, centuren, dojiljske in moderce za noseče, različne mične športne moderce in za bolne dame posebno priporočljive trebušne moderce v zvezi s trebušnim pasom, samo po zdravniškem predpisu.
Za gospe in deklice moderci za ravno držanje v bogati izbiri in Luxa-preveze.
Prodaja vseh potrebščin k modercem. Sprejemajo se tudi moderci od K 2 naprej za čiščenje in v popravilo.
Za popolno pristojanje in pošteno postrežbo jamči firma
Mm. M. STUZZI.
3612-1

Založnik zveze c. kr. avstrijskih drž. uradnikov
K. Košak
zlatar 2339-22
Ljubljana, Prešernove ulice
priporoča slav. občinstvu svojo
veliko zalogo daril za
Božič in Novo leto
ter drugih v njegovo stroko spadajočih stvari po
najnižjih cenah.

Na najvišji ukaz Njegovega c. in kr. apostol. Veličanstva.
XXXVI. c. kr. držav. loterija
za civilne dobrodelne namene totranske državne polovice.
Ta denarna loterija
edina v Avstriji postavno dovoljena
ima 18.435 dobitkov v gotovini
v skupnem znesku 512.980 kron.
Glavni dobitnik znaša
200.000 kron v gotovini.
Žrebanje je nepreklicno dne 15. decembra 1904.
Ena srečka velja 4 krone.
Srečke se dobijo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vorder Zolamtstrasse 7, v loterijah, trafikah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Igralni načrti za odjemalce srečk zastoj.
Srečke se dostavljajo poštnine prosto.
C. kr. loterijsko-dohodninsko ravnateljstvo.
Oddelek za državno loterijo.
3220-10

Higieniško
razpraševanje
stanovanj, tovarniških lokalitet itd.

Vacuum Cleaner
Peter Matelić
Ljubljana zavod za snaženje stanovanj Ljubljana
Škofje ulice št. 14.

Preproge,
pohištvo
se sprejema za snaženje in shranjevanje.

Božične
priložnostne cene!
Modna trgovina
Ernest Sark
na oglu Židovskih ulic in Dvorskega trga
nudi p. n. odjemalcem v največji izbiri le najizbornejše kot
božična darila
po najnižjih cenah, in sicer:
Moires-Velour iz čiste svile
v vseh barvah za bluže po gld. —75
Blago iz čiste svile
črtasto, v vseh barvah za bluže po gld. —75
Blago iz čiste svile
črtasto, v vseh barvah za bluže po gld. —85
Blago iz čiste svile
črtasto in fasonirano, za bluže po gld. 1-12
Modni žameti
v vseh barvah, za bluže po gld. —70
Crep de chine
120 cm šir., za ple-ne toalete po gld. —50
Crep de Chiffon
120 cm šir., za plesne toalete po gld. —50
Valaisiennes čipke
vstavki, broderije od 4 do 20 cm široke, bele, creme, beure, ecrn meter po 15 in 10 kr.
Pozor! Zaradi velike zaloge kužohovin se bo ta predmet od sobote, dne 10. t. m. naprej prodajal po čudno znižanih cenah. Naj nihče ne zamudi ugodne prilike, da si to ogleda.
Vsekdar specialitete moške mode.
3570-2

Mlad trgovski pomočnik
izučen v trgovini mešane stroke, želi primerne službe v Ljubljani, ali pa v večji trgovini kje na deželi.
Ponudbe naj se pošljejo na A. R. poste restante, Ljubljana. 3561-2

Kontoristinja
zmožna slovenskega in nemškega jezika, 3 trgovskim izpitom, zmožna tudi n-mške stenografije in pisanja na stroju, išče stalne službe. 3583-2
Prijazne ponudbe je nasloviti na upravništvo „Slov. Naroda“.

Slovenske muzikalije
ravnokar izšle!
Govekar Fr.: **Rokovnjači**, uglasbil **Viktor Parma**, kompletno K 10-70.
Posamezno:
1. Overture za klavir . . . K 250
2. Kuplet za moški glas s klavirjem . . . 1-
3. Zora vstaja, za sopran s klavirjem . . . 1-
4. Cvetočih dekle prsa bela, samospjev (sopran), z mešanim zborom ob spremljevanju klavirja . . . 2-
5. Mladi vojaki, koračnica za klavir in petje . . . 120
6. a Oj zlata vinska kaplja ti, samospjev z moškim zborom. . . 3-
b) Povsod me poznajo, samospjev iz „Zdravice“ . . .
Govekar Fr.: **Legionarji**, uglasbil **Viktor Parma**, kompletno K 11-20.
Posamezno:
1. Zapoji mi, ptičica, glasno, pesem za sopran s klavirjem . . . K 120
2. V petju oglasimo, moški zbor s klavirjem . . . 180
3. Kuplet za moški glas s klavirjem . . . 1-
4. Romanca, samospjev (tenor) z moškim zborom ob spremljevanju klavirja . . . 180
5. Prička, pesem za sopran s klavirjem . . . 120
6. Skoz vas, koračnica. Po besedah J. Stritarja. Za klavir (s petjem ad libitum) . . . 120
7. Sezidal sem si vinski hram, samospjev z moškim zborom. Za petje in klavir iz „Zdravice“ . . . 3-
Dalje: 3268-6
Viktor Parma: Mladi vojaki, koračnica s petjem ad libitum. Že 3. izdaja K 120
Viktor Parma: Mladi vojaki, za citre . . . 1-
Viktor Parma: Slovenske evetke, potpourri po slovenskih napevih . . . 250
Viktor Parma: Triglavske rože, valček po slovenskih napevih . . . 250
Viktor Parma: Zdravice, za petje in klavir . . . 3-
Žirovnik Janko: Narodne pesmi z napevi, I. zvezek K 1-20, po pošti K 1-30.
Žirovnik Janko: Narodne pesmi z napevi, II. zvezek K 1-10, po pošti K 1-10.

Največja zaloga muzikalij v Ljubljani.
Katalogi gratis in franko.
Izposojevalnica muzikalij obsega 10.000 števil.
Mesečni abonement s premijami.
Razpošilja tudi na zunan
Oton Fischer
trgovina z muzikalijami v Ljubljani.